

Božia odpoveď na démonické predstavy o Bohu

AD Pret'azujúci boh výkonu:

PRAVDIVÁ v...: Boh má na nás, na náš život, na jeho kvalitu, na naše šťastie nekonečne väčšie nároky, než máme zvyčajne my. Nestačí Mu, aby sme na chvíľu boli „spokojní“, ale chce, aby sme boli navždy a naveky dokonale blažení, vskutku zbožštení. Preto je ohľadom nás a nášho života veľmi ambiciózny a pristupuje k nám, v našom záujme!, ako prísny a náročný tréner, ktorý nás zbytočne nešetří, ani neuchráni od námahy a bolesti tam, kde by nám to uškodilo.

NEPRAVDIVÁ v...: Nikdy ale nejde nad naše sily a schopnosti, nikdy nenúti, netýra, nepret'azuje. Trénuje nás, ale súčasne nám dáva aj silu dokázať to a zvíťaziť. Všetko prežíva spoločne s nami, všetko trpí spoločne s nami ako skutočný a oddaný druh a priateľ (viac o tom v neskorších lekciami). A nikdy za ničím, k čomu nás volá, nie sú žiadne Jeho sebecké pohnútky, vždy je to len a jedine pre nás, pre naše opravdivé dobro! Výsledkom je tak paradoxne sloboda, voľnosť a radosť – *veľmi podobná tej, ktorú prežíva husľový či klavírny virtuóz, keď sa opája hudbou a odvážne improvizuje a komponuje, pretože bol k tejto slobode a voľnosti a radosťi tvrdo vytrénovaný prísny učiteľmi a tisíckami hodín tvrdého a často nezáživného drilu stupnic, etud, prstových cvičení a iných vecí, bez ktorých by ich terajšia sloboda ani radosť nikdy existovať nemohli.*

„Duch Pána je nado mnou, lebo ma pomazal, aby som hlásal evanjelium chudobným. Poslal ma oznámiť zajatým, že budú prepustení, a slepým, že budú vidieť; utlačaných prepustiť na slobodu a ohlásiť Pánov milostivý rok.“ (Lk 4,18–19)

„Čo teda na to povieme? Ak je Boh za nás, kto je proti nám? Keď on vlastného Syna neušetril, ale vydal ho za nás všetkých, akože by nám s ním nedaroval všetko!?“ (Rim 8,31n)

„Lebo ak sme boli zmierení s Bohom smrťou jeho Syna vtedy, keď sme boli nepriateľmi, tým skôr už ako zmierení budeme spasení jeho životom.“ (Rim 5,10)

„On nás spasil a povolal svätým povolaním, nie pre naše skutky, ale zo svojho rozhodnutia a milosti, ktorú sme dostali v Kristovi Ježišovi pred večnými vekmi.“ (2 Tim 1,9)

AD Boh trestajúci a odsudzujúci

PRAVDIVÁ V...: Boh je nezlučiteľný s akýmkoľvek zlom. Nebo je nezlučiteľné z akýmkoľvek zlom. Naše zbožštenie sa v Bohu je nezlučiteľné s akýmkoľvek zlom. Ovocím zla (a teda hriechu) ako nepodobnosti s Bohom je teda vždy a zásadne Peklo a zatratenie „ďaleko od Božej Tváre“ a inak to ani byť nemôže.

NEPRAVDIVÁ V...: Toto odsúdenie je ale dielom človeka. Ak človek miluje zlo viac ako Boha, hriech viac ako Božiu svätosť, tmu viac ako Svetlo, sám sa rozhoduje, že zavrhnú Boha a ostane mimo Neho a teda zatratený. Nie je to teda Boh, ktorý odsudzuje do Pekla, je to človek, ktorý tam slobodne a proti Božej vôli odsudzuje sám seba. Ak sa ale rozhodneme zmeniť a obrátiť, Boh nás ani neodvrhne, ani neodsúdi, ale všetkou svojou Mocou nám pomôže, aby sme nad zlom zvíťazili a zmocnili sa tak Neba a zbožstili sa naveky v Bohu.

„Či môžem mať záľubu v smrti hriešnika? – hovorí Pán, Boh – a či nie v tom, aby sa odvrátil od svojich ciest a žil?“ (Ez 18,23)

„Otec nikoho ani nesúdi, ale všetok súd odovzdal Synovi, aby si všetci ctili Syna tak, ako si ctia Otca.“ (Jn 5,21-23)

„Ak niekto počúva moje slová a nezachováva ich, ja ho nesúdim, lebo som neprišiel svet súdiť, ale svet spasiť.“ (Jn 12,47)

„Kto obžaluje Božích vyvolencov? Boh, ktorý ospravedľňuje? A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac - ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha prihovára sa za nás?“ (Rim 8,33n)

„Lebo Boh neposlal Syna na svet, aby svet odsúdil, ale aby sa skrze neho svet spasil. Kto v neho verí, nie je súdený. Ale kto neverí, už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodného Božieho Syna. A súd je v tomto: Svetlo prišlo na svet, a ľudia milovali tmu viac ako svetlo...“ (Jn 3,17-19)

AD Boh vzdialený a nekonkrétny

PRAVDIVÁ V...: Boh je od nás nekonečne vzdialený už len podstatou svojej existencie. On JE – a v porovnaní s Ním sme my ľudia, celý svet, len ako závan, ako prelud, ilúzia, ako „letiaci tieň“. V tomto smere nič nie je od nás ľudí vzdialenejšie a nič nie je nás ľudí presahujúcejšie, než Boh.

NEPRAVDIVÁ V...: Súčasne je ale Boh nekonečne blízky každému z nás. už len z princípu je nám „bližšie, než sme sami sebe“, ako hovorí sv. Augustín. Pozná nás lepšie, než my poznáme nás, pretože sme celí v Božej mysli. Čokoľvek prežívame, prežíva ako Boh v nás a s nami už len preto, že ak by niečo týmto spôsobom vo svojej mysli s nami nezdial, nejstvovalo by to, ani by sa to nedialo. Z tohto dôvodu je nám Boh tým najbližším, koho máme, tým, v ktorom nachádzame najviac pochopenia, porozumenia i súcitu.

„Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko; ty vieš, či sedím a či stojím. Už zd'aleka vnímaš moje myšlienky: či kráčam a či odpočívam, ty ma sleduješ. A všetky moje cesty sú ti známe. Hoci ešte slovo nemám ani na jazyku, ty, Pane, už vieš, čo chcem povedať. Obklopuješ ma spredu i zozadu a kladiš na mňa svoju ruku. ...“ (Ž 139)

„Vy však máte aj všetky vlasy na hlave spočítané.“ (Mt 10,30)

„Boh, ktorý stvoril svet a všetko, čo je v ňom, ... urobil celé ľudské pokolenie, aby obývalo celý povrch zeme; určil im vymedzený čas a hranice ich bývania, aby hľadali Boha, ak by ho dajako nahmatali a našli hoci od nikoho z nás nie je d'aleko. Lebo v ňom žijeme, hýbeme sa a sme.“ (Sk 17,24-28)

„Keďže teda máme vznešeného veľkňaza, ktorý prenikol nebesia, Ježiša, Božieho Syna, držíme sa svojho vyznania. Ved' nemáme veľkňaza, ktorý by nemohol cítiť s našimi slabosťami; ved' bol podobne skúšaný vo všetkom okrem hriechu.“ (Hebr 4,14n)

- Boh naplno zaangažovaný v našom osude a živote: **„Keď sa modlíte, nehovorte veľa ako pohanovia. Myslia si, že budú vypočutí pre svoju mnohovravnosť. Nenapodobňujte ich; ved' váš Otec vie, čo potrebujete, prv, ako by ste ho prosili.“** (Mt 6,7n)

„A Boh neobráni svojich vyvolených, čo k nemu volajú dňom i nocou, a bude k nim nevšímavý? Hovorím vám: Zaraz ich obráni. Ale nájde Syn človeka vieru na zemi, keď príde?“ (Lk 18,7n)

AD Boh – manipulátor

PRAVDIVÁ V...: Z rovnakého dôvodu, ako v predchádzajúcom, má Boh absolútne poznanie každého z nás, nič pred Ním nie je a ani nemôže byť skryté. Má nad nami absolútnu moc, ktorá nie je ničím a nijako obmedzená a nikto z nás s tým nenarobí vôbec nič. Bez Božieho privolenia a súhlasu, ba viac, bez „pohnutia“ Jeho vôľou sa nemôže udiat vôbec nič – od tej najničotnejšej udalosti na subatomárnej úrovni až po zrážky obrích galaxií. V konečnom dôsledku sa teda nič diať nemôže a ani nedeje bez toho, aby to Boh chcel a aby to bolo Jeho vôľou.

NEPRAVDIVÁ V...: Božou vôľou je ale naša sloboda, to, aby sme Mu boli podobní rozumom a slobodnou vôľou a následne dôverou a láskou, ktoré bez slobody neexistujú. A tak – paradoxne z Božieho príkazu a nariadenia! – sme slobodní a konáme slobodne a sám Boh, znova zo svojej čirej a slobodnej vôle, akoby „obmedzoval“ svoju vôľu a umožňoval nám slobodnými a nezávislými na ňom byť a to dokonca do takej miery, že môžeme Boha zavrhnúť úplne a naveky a zvolit' si Peklo. Hoci aj to je len dokonalým uskutočnením Božej vôle, pretože ani naša slobody by nemohla existovať, ak by nebola Božou vôľou, ani Peklo by nemalo kde a ako existovať, ak by Ho Boh z úcty k slobode človeka neudržiaval vo svojej mysli ako existujúce a ak by to nebolo zvrchovaným rozhodnutím Jeho vôle... Krkolonné, že? ☺

„Na počiatku stvoril Boh človeka a ponechal mu možnosť rozhodnúť sa. Dal mu svoje príkazy a ustanovenia. Ak chceš zachovávať príkazy, zachovajú ťa, a máš mu večne preukazovať žiadanú vernosť. Položil pred teba vodu a oheň: čiahni rukou po tom, čo si vyvolíš. Pred človekom leží život a smrť, dobro a zlo: dostane to, čo sa mu ľúbi.“ (Sir 15,14-18)

- Preto sa ani veci vždy nevyvíjajú podľa Božích túžob a želaní:

„Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli k tebe poslaní, koľko rás som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliedka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste! Hľa, váš dom vám ostáva pustý.“ (Mt 23,37n)

AD Boh smrti, smútku, oberajúci a obmedzujúci

PRAVDIVÁ V...: tom, že ak chceme od Boha prijať nový život a novú identitu v novom svete a zbožštiť sa tak, musíme starú identitu, starý život i starý svet zanechať. A tiež je pravda, že náš výcvik pre Nebo v sebe naozaj zahŕňa aj obeť, aj námahu, aj bolesť.

NEPRAVDIVÁ V...: všetko toto je ale len preto, aby sme do seba mohli pojať nekonečne väčší a úchvatnejší dar Božieho života. *Je to teda asi taká strata, ako keď z vreca vysypete cement, aby ste namiesto neho mohli do toho istého vreca naukladať zlaté tehly: žiadna.*

„*Ved' Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom.*“ (Rim 14,17)

„*Veru, hovorím vám: Niet nikoho, kto by pre mňa a pre evanjelium opustil dom alebo bratov a sestry alebo matku a otca alebo deti alebo polia, aby nedostal stonásobne viac; teraz, v tomto čase, domy, bratov, sestry, matky, deti i polia, hoci s prenasledovaním, a v budúcom veku večný život.*“ (Mt 10,28-31)

„*Zlodej prichádza, len aby kradol, zabíjal a ničil. Ja som prišiel, aby mali život a aby ho mali hojnejšie.*“ (Jn 10,10)

„*Doteraz ste o nič neprosili v mojom mene. Proste a dostanete, aby vaša radosť bola úplná.*“ (Jn 16,24)

„*A Ježiš chodil po celej Galilei, učil v ich synagógach, hlásal evanjelium o kráľovstve a uzdravoval každý neduh a každú chorobu medzi ľudom.*“ (Mt 4,23)

AD Boh „prevažne neškodný“

PRAVDIVÁ V...: Boh je naozaj ten najmilší, najsúcitnejší, do krajnosti milujúci, do krajnosti odpúšťajúci a všetko chápujúci. Skutočne stojí pri nás, aby nám bol pomocníkom a nejestvuje obeť, nejestvuje nič, čo by pre nás a pre naše dobro neurobil.

NEPRAVDIVÁ V...: Práve preto ale nikdy nebude poskokom našej vôle, nebude slúžiť našim svetským cieľom, nebude uspokojovať naše žiadostivosti a závislosti, podporovať náš hriech ani prehlbovať našu pýchu a filautiu. Jestvuje len jediné dobro – a tým je naša spása, naše zbožštenie sa. nejestvuje vec tak tvrdá, tak bolestivá, tak „krutá“, či tak drastická, ktorú by Boh s nami neurobil, ak nám to prospeje k našej spáse a k zmocneniu sa Večného Života. A z tohto titulu On sám bude tým našim najtvrdším Protivníkom – dokiaľ my budeme stáť na „svetskej strane“ a dokiaľ, ak bude treba, nás nezlomí a neodvráti od Smrti k Životu!

- Cieľavedomý a „prísny“ Otec, vychovávajúci si synov a dcéry na svoj obraz – zbožšťujúci ich!

„*A zabudli ste na povzbudenie, ktoré sa vám prihovára ako synom: "Syn môj, nepohrdaj Pánovou výchovou, ani neklesaj, keď ť'a on karhá. Lebo koho Pán miluje, toho tresce, a šľahá každého, koho prijíma za syna." Je na vašu nápravu, čo znášate. Boh s vami zaobchádza ako so synmi. A ktorého syna by otec nekarhal? Ak ste mimo výchovy, na ktorej dostali účasť všetci, potom ste nemanželské deti, a nie synovia! A potom aj naši telesní otcovia nás vychovávali a vážili sme si ich. Nepodriadime sa tým viac Otcovi duchov a budeme žiť?! A oni nás karhali na krátky čas a tak, ako sa im videlo, on však kvôli tomu, čo je užitočné, aby sme mali účasť na jeho svätosti. Pravda, každá výchova v prítomnosti sa nezdá radosná, ale krušná; neskôr však prináša upokojujúce ovocie spravodlivosti tým, ktorých ona vycvičila. Preto vzpružte ochabnuté ruky a podlomené kolená!*“ (Hebr 12,5-12)

- Náročná cesta, vedúca k cieľu:

„*Potom vás vydajú na mučenie, budú vás zabíjať, a všetky národy vás budú nenávidieť pre moje meno. Vtedy mnohí odpadnú a budú sa navzájom udávať a nenávidieť. Vystúpi mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska. Ale kto vytrvá do konca, bude spasený.*“ (Mt 24,9-13)

Často kladené otázky

1) Prečo je podmienkou spásy podstúpiť aj námahu, dokonca UTRPENIE?

Biblia skutočne spomína utrpenie, obeť a bolesť ako niečo, s čím sa človek na ceste k Bohu potýka. Dôvody sú najmenej tri:

Jednota s Bohom: Spása sa uskutočňuje cez jednotu s Kristom. Jednota ale v sebe alebo zahŕňa všetko – dobré aj zlé, radostné aj bolestné – alebo nie je jednotou, ale iba vypočítavosťou a využívaním. Preto v Biblii Pavol hovorí:

„Ale ak sme deti, sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení.“ (Rim 8,17). V tomto úryvku Pavol používa tri veľmi podobné slová:

- *synkleronomos* – „*kleronomos*“ označuje niekoho, kto niečo dostáva ako dar do vlastníctva. Všeobecne sa toto slovo používa o dedičoch. Predpona „syn“ potom označuje zdieľanie niečoho: označuje niekoho, kto sa s dedičom delí o jeho dedičstvo, zdieľajú sa navzájom. V našom preklade je to onen „spoludedič“.
- *sympaschó* – opäť tá istá predpona „syn“. V tomto prípade označuje niekoho, kto zdieľa s niekým iným jeho bolesti, utrpenia. Je to spolutrpiteľ, sú-druh v utrpení a námahe.
- *syndoxazó* – tá istá predpona teraz označuje slovo „spoluoslávnený“ – teda ten, kto má podiel a zdieľa s niekým iným jeho slávu.

V praxi teda Pavlova veta znie asi takto: „Sme spoludedičia Krista, ale len vtedy, ak sme zároveň aj spolutrpitelia Krista, aby sme tak boli aj spoluoslávenci Krista.“ Silný dôraz je daný práve na ono „zdieľanie“ všetkého vo všetkom.

Ak chceme vidieť, čo trápi Ježišovo srdce, stačí ak si vypočujeme slová Biblie:

„⁴¹ Keď sa priblížil a zazrel mesto, plakal nad ním ⁴² a hovoril: „Kiež by si aj ty v tento deň spoznalo, čo ti prináša pokoj!“ (Lk 19,41n).

Sám rozpráva príbeh o Pastierovi, ktorý napriek únave a spaľujúcej horúčosti dňa s úzkosťou v srdci hľadá stratenú ovcu. A keď ju nájde, nehľadá na nič, zozbiera posledné sily a na pleciah ju odnesie domov do košiaru (Lk 15,4–6). Ak chceme vidieť Ježišovo utrpenie, tak potom je to utrpenie, ktoré je ovocím námahy a starostlivosti o spásu všetkých ľudí. Ježiš sa úplne zasušuje spásou všetkých ľudí (Jn 18,37), v tejto službe postupne obetuje všetko (Mt 8,20) a nakoniec aj to posledné: holý život (2 Kor 5,14).

Námaha rastu: Spása nie je o tom, že niečo *dostaneme*, ale že sa niečím (niekým) *staneme*. Podstatou kresťanstva teda nie je „sekať dobrotu“, aby sme za to dostali „cukrík“ spásy. Podstatou kresťanstva je rast, prerod na Božích synov a dcéry, zbožštenie.

Rast ale so sebou prináša námahu, bolesť a utrpenie. Bežne ho v živote prežívame: športovec sa namáha a trpí na tréningu, aby rástli jeho svaly a výkonnosť. Robotník sa namáha a trpí v robote, aby zarobil peniaze. Školák trpí ranným vstávaním, musí často vymeniť hru za učenie, hračky za zošity a knihy a namáhavo študovať. Podobne aj úsilie

spojené s prerodom na synov a dcéry Boha predpokladá ochotu vynaložiť ho, zniesť bolesť s ním spojenú a prípadne aj obeť.

Bolesť zomierania: Jedným zo základných faktorov rastu je aj to, že odumierame tomu, čím sme boli doteraz – starému človekovi – a rodíme sa ako nové stvorenie. Biblia o tom hovorí:

„*Krstom sme teda s ním boli pochovaní v smrti, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom. Lebo ak sme s ním zrástli a stali sa mu podobnými v smrti, tak mu budeme podobní aj v zmŕtvychvstaní. Ved' vieme, že náš starý človek bol s ním ukrižovaný, aby bolo hriešne telo zničené, aby sme už neotročili hriechu. Lebo kto zomrel, je ospravedlnený od hriechu. Ale ak sme zomreli s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť. Ved' vieme, že Kristus vzkriesený z mŕtvych už neumiera, smrť nad ním už nepanuje. Lebo keď zomrel, zomrel raz navždy hriechu, ale keď žije, žije Bohu. Tak zmyšľajte o sebe aj vy: že ste mŕtvi hriechu a žijete Bohu v Kristovi Ježišovi.*“ (Rim 6,4-11).

Toto zanechávanie starého môže niekedy sprevádzať bolesť, niekedy strach a úzkosť...

Podstatné ale je, že ovocie tejto námahy prerodu ďaleko ju presahuje. Ako vraví Biblia:

„⁶ Preto sa radujete, hoci sa teraz, ak treba, trochu aj rmúťte pre rozličné skúšky, ⁷ aby vám vaša vyskúšaná viera, omnoho vzácnejšia ako pominuteľné zlato, ktoré sa tiež skúša ohňom, bola na chválu, slávu a česť vtedy, keď sa zjaví Ježiš Kristus. ⁸ Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, ⁹ že dosahujete cieľ svojej viery - spásu duší.“ (1 Pt 1,6–9)

„¹⁸ A myslím, že utrpenia tohoto času nie sú hodny porovnávania s budúcou slávou, ktorá sa na nás má zjaviť. ¹⁹ Ved' stvorenie túžobne očakáva, že sa zjavia Boží synovia. ²⁰ Lebo stvorenie bolo podrobené márnosti - nie z vlastnej vôle, ale z vôle toho, ktorý ho podrobil a dal mu nádej, ²¹ že aj samo stvorenie bude vyslobodené z otroctva skazy, aby malo účasť na slobode a sláve Božích detí. ²² Ved' vieme, že celé stvorenie spoločne vzdychá a zviňa sa v pôrodných bolestiach až doteraz. ²³ A nielen ono, ale aj my sami, čo máme prvotiny Ducha, aj my vo svojom vnútri vzdycháme a očakávame adoptívne synovstvo, vykúpenie svojho tela.“ (Rim 8,18–23)

Nejedná sa teda o bolesť, spôsobenú odmietavým postojom Boha voči nám, či Jeho posadnutosťou bolesťou, trápením a Jeho skúposťou. Je to bolesť rastu, v ktorej ovocie nekonečne presahuje bolesť a obeť k nemu vedúce.

2) Ak je spása zadarmo a nemusím si ju ZASLÚŽIŤ, prečo potom nie sú všetci ľudia na svete spasení?

Podobne by sme sa mohli pýtať: ak je napríklad vzdelanie zadarmo a prístupné všetkým ľuďom, prečo nie sú všetci ľudia akademici a doktori?

Spása je stav, pre ktorý sa rozhodujeme a ktorý si osvojujeme. Boh ho dáva každému a úplne zadarmo a nikto si nemusí tento dar nijako zasluhovať.

Ale z našej strany je potrebné tento dar prijať. Boh nám ponúka, že môžeme byť synmi Boha a žiť ako Boh. Z našej strany to potom vyžaduje rozhodnutie Bohu uveriť, zamilovať si Ho ako Otca, prijať identitu synov Boha a začať žiť a konať ako Boh. Bez tohto rozhodnutia spása možná nie je...